

Til lovforslag nr. L 87. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 29. november 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v. og lov om sygehusvæsenet m.m.

(Oprettelse af et nationalt råd for folkesundhed samt styrkelse af Sundhedsstyrelsens opgaver vedrørende kvalitetsudvikling, evaluering m.v. inden for sundhedsvæsenet)

[af sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Sundhedsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, og Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2000 og var til 1. behandling den 17. november 2000. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i tre møder.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Danmarks Afholdsforening og Afholdsselskabernes Landsforbund.

Deputationer

Endvidere har Afholdsselskabernes Landsforbund mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har

besvaret. 1 af udvalgets spørgsmål og sundhedsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af sundhedsministeren stillede ændringsforslag.

Mindretallet har vedrørende spørgsmålet om fortsat at støtte og inddrage de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer noteret sig, at sundhedsministeren i første kvartal af 2001 vil fremlægge et aktstykke for Folketingets Finansudvalg om den fremtidige organisering af den centrale forebyggelsesindsats, herunder om tilskud til de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer. I den forbindelse vil Sundhedsministeriet sikre, at de landsdækkende misbrugsbekæmpende foreninger fortsat sikres tilskud til drift samt tilskud til fælles foreningsaktiviteter, herunder en årlig konference for foreningerne.

Desuden lægger mindretallet vægt på, at det nationale råd kommer til at omfatte bredt dækkende kompetencer af relevans for sundhedsfremme og forebyggelse, herunder har mindretallet noteret sig, at det nationale råd skal omfatte en sagkyndig på alkoholmisbrugsområdet.

Endvidere vil Sundhedsministeriet og det nye forebyggelsescenter i Sundhedsstyrelsen fortsætte samarbejdet med de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer.

Endelig har mindretallet noteret sig, at sundhedsministeren inden 2. behandling påtænker at stille ændringsforslag uden for betænkningen, hvorefter det nationale råd for folkesundhed skal afgive en beretning om rådets arbejde mindst hvert andet år i stedet for hvert tredje år.

For så vidt angår Sundhedsstyrelsens opgaver vedrørende evaluering m.v. lægger mindretallet vægt på, at evaluerings- og teknologivurderingsindsatsen styrkes ved, at de to eksisterende enheder samles i en fælles enhed i Sundhedsstyrelsen.

Mindretallet lægger samtidig vægt på, at det nye center får status som en særskilt enhed med særskilt budget i styrelsen. Centret vil således være ansvarligt for at vælge sine opgaver, aktiviteter og metoder ud fra, at indsatsen skal bidrage bedst muligt til kvalitet, effektivitet og service i det danske sundhedsvæsen.

Samtidig understreges det, at hverken sygehusejerne, sundhedsministeren eller Folketinget har instruktionsbeføjelser over for centrets faglige vurderinger.

Et *andet mindretal* i udvalget (V, KF, DF og CD) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de under nr. 2 og 3 stillede ændringsforslag ikke vedtages ved 2. behandling, vil Venstre og Det Konservative Folkeparti stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Venstre og Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig, at sundhedsministeren opretter et uafhængigt, sagkyndigt nationalt råd for folkesundhed, idet rådet har til opgave at bidrage til debat og rådgive sundhedsministeren om folkesundhedsområdet.

På denne baggrund kan Venstre og Det Konservative Folkeparti tiltræde, at Forebyggelsespolitisk Råd nedlægges, og at ressourcerne herfra konverteres til driften af det nationale råd for forebyggelse.

Venstre og Det Konservative Folkeparti kan ikke medvirke til, at Tobaksskaderådet og Alkoholpolitisk Kontaktudvalg nedlægges i deres nuværende form og samles i et nyt forebyggelsescenter under Sundhedsstyrelsen. Baggrunden herfor er, at man herved hæmmer den folkelige og politiske forankring i forebyggelsen på disse to vitale områder, og at de private, frivillige organisationer især på alkoholområdet risikerer at blive stækket i et mere bureaukratiske system, som der er lagt op til i ministerens centralisering på området. Den folkelige opbakning på tobaks-

og alkoholområdet kan lide ubodelig skade ved nedlæggelse af disse råd.

Venstre og Det Konservative Folkeparti kan ikke medvirke til, at Evalueringscenter for Sygehuse og Institut for Medicinsk Teknologivurdering samles i et nyt center under Sundhedsstyrelsen. Venstre og Det Konservative Folkeparti er enige i, at det er vigtigt at styrke kvalitetsudviklingen og sikre en mere effektiv ressourceanvendelse i sundhedsvæsenet. Dette bør imidlertid ske på en af systemet uafhængig, objektiv og neutral måde.

Ved dette centers tætte forankring i Sundhedsstyrelsen er Venstre og Det Konservative Folkeparti af den opfattelse, at der altid er mulighed for at drage tvivl om den totale uafhængighed af det bevilgende, overordnede system. Da amtskommunerne er driftansvarlige på sygehusområdet, og da samordning mellem amt og kommune på sundhedsområdet fremover vil blive yderligere udviklet, er det ligeledes essentielt, at kvalitetsudvikling evalueres uafhængigt. Medicinsk teknologivurdering vil fremover skulle bruges i både den interne og den eksterne prioritering af indsatsområderne i sundhedsvæsenet, hvorfor en uafhængighed i disse vurderinger er yderst nødvendig.

På denne baggrund foreslår Venstre og Det Konservative Folkeparti, at lovforslaget ændres, således at Evalueringscenter for Sygehuse og Institut for Medicinsk Teknologivurdering samles i et institut, men uden for Sundhedsstyrelsen, i lighed med det koncept, som i dag findes for Evalueringscentret.

Dansk Folkeparti ser gerne, at de alternative behandlere indgår i arbejdet i det uafhængige, sagkyndige nationale råd, og at handicaporganisationerne ligeledes bliver repræsenteret.

Med nedlæggelse af Forebyggelsespolitisk råd, Tobaksskaderådet og Alkoholpolitisk Kontaktudvalg mener Dansk Folkeparti, at der kommer til at mangle et led i den kæde, som kan videreformidle konkret viden, idet disse råd består af folk med god faglig indsats.

Endvidere mener Dansk Folkeparti, at det er forhastet at nedlægge Evalueringscenter for Sygehuse, idet centret kun har haft kort tid til at vise sin eksistensberettigelse.

Dansk Folkeparti har ikke været indbudt til finanslovsforhandlingerne for år 2001, men er tilhænger af målet om at få optimal ressourceud-

nyttelse af de mange milliarder, som bruges i vort sundhedssystem.

Et *trede mindretal* i udvalget (KRF) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

Frihed 2000 var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v. med flere love og om ophævelse af lov om et forebyggelsespolitisk råd og et tobaksskaderåd

(Oprettelse af et nationalt råd for folkesundhed samt styrkelse af Sundhedsstyrelsens opgaver vedrørende kvalitetsudvikling, evaluering m.v. inden for sundhedsvæsenet)«

[Præcisering af titlen]

Til § 1

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (KF, DF og CD):

2) *Nr. 1* og 2 udgår

[Centret gøres uafhængigt af Sundhedsstyrelsen]

Til § 2

3) *Nr. 1* affattes således:

»1. § 4 c affattes således:

»§ 4 c. Sundhedsministeren kan etablere et uafhængigt center til evaluering af virksomheden ved de danske sygehuse med henblik på at fremme kvalitetsudviklingen og en mere effek-

tiv ressourceanvendelse i sundhedssektoren og med henblik på medicinsk teknologivurdering.

Stk. 2. Centret iværksætter evalueringer m.v. af virksomheden i det offentlige sundhedsvæsen med henblik på at fremme kvalitetsudviklingen og en mere effektiv ressourceanvendelse i sundhedssektoren. Evalueringerne kan omfatte alle forhold vedrørende sundhedsvæsenets virksomhed.

Stk. 3. Centret ledes af en bestyrelse, der har det overordnede ansvar for centret. Bestyrelsen består af 5 medlemmer, der udpeges for en femårig periode. Sundhedsministeren udpeger 4 bestyrelsesmedlemmer, og Amtsrådsforeningen i Danmark og Hovedstadens Sygehusfællesskab udpeger i fællesskab et medlem. Sundhedsministeren udpeger en formand for bestyrelsen. Bestyrelsen ansætter en leder, som varetager den daglige administrative og økonomiske ledelse af centret. Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om centrets virksomhed.

Stk. 4. Sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at det påhviler amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner samt de under Sundhedsministeriet hørende institutioner at give de for gennemførelsen af centrets opgaver nødvendige oplysninger, herunder oplysninger fra patientregistre og andre registre samt regnskabs- og budgetoplysninger.

Stk. 5. Oplysninger, der indhentes til brug for evalueringer efter stk. 1 og 2, kan ikke videregives til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn efter § 12, stk. 2, i lov om Sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v.«

[Centret gøres uafhængigt af Sundhedsstyrelsen]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med lovforslaget foreslås det at ophæve lov om et forebyggelsespolitisk råd og et tobaksskaderåd. Med ændringsforslaget foreslås på den baggrund, at titlen ændres, idet det ifølge § 10, stk. 1, i Forretningsordenen for Folketinget skal fremgå af titlen, at der er tale om et lovforslag, der har til hensigt at ophæve en lov.

Til nr. 2 og 3

Med ændringsforslagene ønsker forslagsstillerne at ændre lovforslaget således, at Evalueringcenter for Sygehuse og Institut for Medi-

cinsk Teknologivurdering samles i et institut, men uden for Sundhedsstyrelsen, i lighed med det koncept, som i dag findes for Evalueringscentret.

Lone Møller (S) nfm. Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Anne-Marie Meldgaard (S)

Sandy Brinck (S) Anni Svanholt (SF) Yvonne Herløv Andersen (CD) fmd.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV) Frank Aaen (EL) Jørgen Winther (V) Ester Larsen (V)

Preben Rudiengaard (V) Gyda Kongsted (V) Henriette Kjær (KF) Pia Christmas-Møller (KF)

Birthe Skaarup (DF) Tove Videbæk (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	16 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Frihed 2000 (FRI)	4
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for Partierne (UP)	4

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 87

Bilagsnr.	Titel
1	Spm. 1 om alkoholmisbrug, til sundhedsministeren
2	Kortfattet resumé af høringssvarene i forbindelse med. L 87
3	Henvendelse fra Danmarks Afholdsförening vedr. misbrugsfamilier
4	Spm. 2 om ministerkommentar til henvendelse fra Danmarks Afholdsförening vedr. misbrugsfamilier, til sundhedsministeren
5	Henvendelse fra sundhedsministeren – høringssvar L 87
6	Køreplan for behandlingen af L 87
7	Henvendelse fra Afholdsselskabernes Landsforbund vedr. foretræde
8	Supplerende resumé af høringssvar samt høringssvar
9	Henvendelse fra Afholdsselskabernes Landsforbund vedr. evt. nedlæggelse af Alkoholpolitisk Kontaktudvalg
10	Svar på spm. 2 om ministerkommentar til henvendelse fra Danmarks Afholdsförening vedr. misbrugsfamilier, til sundhedsministeren
11	Ændringsforslag fra sundhedsministeren
12	Udkast til betænkning
13	Spm. 3 om sikring af uafhængig evalueringsindsats, til sundhedsministeren
14	Svar på spm. 1 om alkoholmisbrug, fra sundhedsministeren
15	Spm. 4 om ministerkommentar til henvendelse fra Afholdsselskabernes Landsforbund vedr. evt. nedlæggelse af Alkoholpolitisk Kontaktudvalg, til sundhedsministeren
16	Svar på spm. 3 om sikring af uafhængig evalueringsindsats, fra sundhedsministeren
17	Svar på spm. 4 om ministerkommentar til henvendelse fra Afholdsselskabernes Landsforbund vedr. evt. nedlæggelse af Alkoholpolitisk Kontaktudvalg, fra sundhedsministeren

Bilag 2**Et af udvalgets spørgsmål til sundhedsministeren og dennes svar herpå.**

Spørgsmål 4 og sundhedsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 4:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 28. november 2000 fra Afholdsselskabernes Landsforbund, jf. L 87, bilag 9.

Svar:

Jeg er helt enig med Afholdsselskabernes Landsforbund i, at det er væsentligt med en dialog mellem de sygdomsbekæmpende foreninger, de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer, andre folkelige organisationer og de ansvarlige politikere om det forebyggende arbejde. Denne dialog er ikke mindst vigtig på lokalt plan, hvor langt størstedelen af det forebyggende indsats finder og skal finde sted. De alkoholmisbrugsbekæmpende foreninger har her en vigtig opgave som bl.a. talerør for misbrugere og deres pårørende og som en del af den samlede behandlingsindsats.

Afholdsselskabernes Landsforbund mener, at de private organisationer mister en værdifuld og konstruktiv dialog med politikerne ved nedlæggelse af Alkoholpolitisk Kontaktudvalg. Landsforbundet finder det vigtigt, at de private organisationers erfaringer anvendes i forebyggelsesarbejdet. Forbundet anbefaler, at det private område sikres mindst to ud af de elleve pladser i det foreslåede nationale råd for folkesundhed.

Som jeg har oplyst i min besvarelse af spørgsmål 2 (L 87, bilag 4) stillet af Folketingets Sundhedsudvalg den 22. november 2000, vil Sundhedsministeriet og det ny forebyggelsescenter i Sundhedsstyrelsen fortsat være i dialog og samarbejde med de frivillige organisationer, bl.a. ved at nedsætte faglige baggrundsgrupper for at sikre kontakten til relevante faggrupper, frivillige organisationer m.v.

Med hensyn til sammensætningen af det nationale råd for folkesundhed har jeg i samme besvarelse tilkendegivet, at i hvert fald et af rådets elleve medlemmer skal være sagkyndig på alkoholområdet. Jeg finder det samtidig meget rele-

vant, som anbefalet af Afholdsforeningernes Landsforbund, at rådet også kommer til at omfatte sagkundskab med erfaring fra det frivillige arbejde på forebyggelsesområdet.

Jeg kan i øvrigt om Alkoholpolitisk Kontaktudvalg oplyse, at udvalgets hovedopgave er at fordele udvalgets årlige bevilling. Udvalget er ikke tillagt rådgivende eller debatskabende funktioner som f. eks. Tobaksskaderådet og det kommende nationale råd for folkesundhed. Udvalgets opgaver afspejler dets brede sammensætning med repræsentation fra bl.a. samtlige partier i Folketinget. Kontaktudvalget mødes 3 gange om året.

Med hensyn til Landsforbundets kommentarer vedr. sikring af de nuværende driftstilskud og projektmidler, skal jeg henvise til lovforslagets bemærkninger, hvoraf fremgår, at de private landsdækkende alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer fortsat skal sikres driftsmidler til deres aktiviteter. De landsdækkende alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer får i dag fra Alkoholpolitisk Kontaktudvalgs tilskud til drift samt tilskud til fælles foreningsaktiviteter, herunder en årlig konference for foreningerne. Det er min opfattelse, at de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer fortsat skal sikres midler til deres arbejde.

Jeg vil i første kvartal år 2001 fremlægge et aktstykke for Folketingets Finansudvalg om den fremtidige organisering af den centrale forebyggelsesindsats, herunder om tilskud til de alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer.

Det er værdifuldt med en mangesidig forebyggende indsats på alkoholområdet. De alkoholmisbrugsbekæmpende organisationer imødekommer her et behov ved sin telefon- og rådgivningslinje og ved sine informationsaktiviteter i øvrigt.

Generelt er der en stigende opmærksomhed om alkoholområdet. Jeg har således med tilfredshed konstateret, at mange af landets arbejdspladser efterhånden har fået indført alkoholpolitikker. På folkeskoleområdet har Sundhedsstyrelsen sammen med Undervisningsministeriet opfordret forældre, skolebestyrelser

m.v. til at aftale fælles regler for børnenes omgang med alkohol. Samtlige landets amter har ansat alkoholkonsulenter og taget alkoholområdet op i forbindelse med deres sundhedsplanlægning. Og endelig har Sundhedsministeriet i sam-

arbejde med Amtsrådsforeningen taget initiativ til en gennemgang af alkoholbehandlingsindsatsen. De alkoholmisbrugsbekæmpende foreninger deltager som noget helt naturligt i dette arbejde.